

Sygn. akt III AUa 344/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 13 grudnia 2012 r. sygn. akt VIII U 3964/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. S. od decyzji Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 17 grudnia 2009 r., którą organ ten dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej wnioskodawcy.

Rozstrzygnięcie to Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Wnioskodawca M. S. w okresie od 1 września 1972 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

W powyższym okresie wnioskodawca: od 1 września 1972 r. do 31 lipca 1978 r. pełnił służbę w Wydziale (...) MO we W. jako inspektor, od 1 sierpnia 1978 r. do 31 marca 1980 r. pełnił służbę w Wydziale (...) MO we W. jako starszy

inspektor, od 1 kwietnia 1980 r. do 30 kwietnia 1989 r. pełnił służbę w Wydziale (...) MO we W. jako starszy inspektor, od 1 maja 1989 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił służbę w Wydziale (...) we W. jako zastępca naczelnika.

Instytut Pamięci Narodowej w dniu 29 kwietnia 2009 r. wystawił informację o przebiegu służby nr (...) wnioskodawcy w okresie od 1 września 1972 r. do 31 lipca 1990 r. w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Wnioskodawca nie udowodnił, że przed 1990 r., bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia KWP we W., decyzją z dnia 18 września 1990 r., ustalił M. S. prawo do emerytury milicyjnej.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy orzekł, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie. Swoje rozstrzygnięcie Sąd ten wydał w oparciu o regulacje zawarte w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty-korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r., nr 8, poz. 67 ze zm.), którą zmieniono od dnia 16 marca 2009 r., ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty-korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), dodając m. in. zastosowany w niniejszej sprawie art. 15b, określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 roku i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.).

Sąd wyjaśnił, że kwestia zgodności z Konstytucją przepisu art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a także art. 15b ust. 1 ww. ustawy była badana przez Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. uznał, że art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr. 8, poz. 67 ze zm.) jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji.

Sąd podkreślił, że w przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że w spornym okresie odwołujący się pełnił służbę kwalifikowaną w myśl przepisów art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, a którą należy uznać za służbę w organach bezpieczeństwa. To natomiast, według obecnie obowiązujących przepisów, stanowi podstawę do przyjęcia niższej podstawy wymiaru za każdy rok takiej służby.

Z wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca zaskarżając orzeczenie w całości i domagając jego zmiany poprzez ustalenie wysokości emerytury policyjnej z uwzględnieniem 40% podstawy wymiaru emerytury za pierwsze 15 lat służby, zgodnie z art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji.

Apelujący zarzucił orzeczeniu naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 15 i art. 15b o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu

Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, przez pominięcie art. 15 i zastosowanie wyłącznie art. 15b.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie należyte postępowanie dowodowe, z którego wyprowadził słuszne wnioski, a w konsekwencji wydał wyrok zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje ustalenia faktyczne, jak również argumentację przedstawioną przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy organ rentowy zasadnie, zaskarżoną decyzją, obniżył M. S. wskaźnik emerytury do 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby w okresie od 1 września 1972 r. do 31 lipca 1990 r. i ustalił ponownie wysokość emerytury od dnia 1 stycznia 2010 r. na kwotę 1.332,38 zł.

Wnioskodawca kwestionował zasadność i zgodność z prawem wyżej wymienionej decyzji wskazując, że narusza ona Konstytucję, a także obowiązujące przepisy oraz zasady prawne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 24, poz. 145) w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

- 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990;
- 2,6 % podstawy wymiaru - z a każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4.

Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 15 b ust. 3 do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990 bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Podkreślenia wymaga, że kwestia zgodności przepisów art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a także art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy była badana przez Trybunał Konstytucyjny pod kątem ich zgodności z ustawą zasadniczą. Trybunał Konstytucyjny w pkt 4 wyroku z 24 lutego 2010 r. uznał, że art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 8, poz. 67 ze zm.) jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. W ocenie Trybunału fakt, że służba w instytucjach i organach państwa, które systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządy prawa, nie może w demokratycznym państwie prawnym uzasadniać roszczeń do utrzymania uzyskanych wcześniej przywilejów.

Zdaniem Trybunału ustawodawca, ograniczając w zakwestionowanych przepisach niesłusznie nabyte przywileje emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, sięgnął do środka adekwatnego dla uzyskania usprawiedliwionego celu; uczynił to zarazem w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla adresatów zakwestionowanych norm. Trybunał stwierdził wprost, że ustawodawca był upoważniony do zmiany ustrojowej

polegającej na wprowadzeniu regulacji obniżających świadczenia emerytalne za okres służby w określonych organach bezpieczeństwa publicznego.

Jak wynika z treści odwołania i apelacji wnioskodawca zasadniczo nie kwestionował faktu pełnienia służby w organach bezpieczeństwa w spornym okresie czasu. Ważne przy tym jest, że ustawodawca nie przewidział różnicowania wysokości emerytury policyjnej w zależności od stanowiska, wydziału, czy czynności, jakie dany funkcjonariusz organów bezpieczeństwa zajmował w czasie służby. Zgodnie ze strukturą organizacyjną Służby Bezpieczeństwa na poziomie centralnym istniały departamenty i biura MSW. Ich zadania w terenie realizowały odpowiednie wydziały (i inne jednostki) ulokowane w Komendach Wojewódzkich MO. Ustawodawca w treści przepisu art. 15b ust. 3 ustawy wskazał jedyne przesłanki warunkujące niezastosowanie przepisu art. 15b ust. 1 tj. czynną współpracę i wspieranie osoby lub organizacji działających na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. Wnioskodawca takiej okoliczności nie udowodnił.

Z powyższych względów stwierdzić należy, że zarzuty apelacji kwestionujące zasadność ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy wg nowo obowiązującego współczynnika, nie zasługują na uwzględnienie, albowiem są całkowicie niezasadne i oparte jedynie na subiektywnym, błędnym przekonaniu o słuszności jego twierdzeń. W szczególności należy odnieść się do twierdzeń wnioskodawcy o odebraniu mu praw nabytych, bowiem przyznano mu emeryturę pod rządami ustawy, która nie przewidywała możliwości zmniejszenia świadczenia, a to znów oznacza sprzeczność obecnego postępowania z zasadami Konstytucji. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że właśnie z ustawy zasadniczej wynika, że sąd związany jest m. in. przepisami ustaw, a zatem wprowadzenie do obrotu prawnego ustawy zmieniającej powoduje związanie określonymi w niej przepisami prawa. Każdy kto uważa, że nowe przepisy są sprzeczne z Konstytucją posiada możliwość zwrócenia się do Trybunał Konstytucyjnego o zbadanie tej kwestii. Tak też się stało w sprawie, co zostało wskazane wyżej.

Nie bez znaczenia jest także okoliczność odrzucenia przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w Strasburgu w dniu 6 czerwca 2013 r., skargi byłego oficera organów bezpieczeństwa PRL o obniżenie mu uprzywilejowanej emerytury. Sędziowie Trybunału jednomyślnie potwierdzili prawo polskich władz do ograniczenia wysokości emerytur byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Skargę uznali za niedopuszczalną. W wydanym wyroku Trybunał stwierdził, że obecne władze nie pozbawiły skarżących środków do życia, a jedynie odebrały im nieuzasadnione finansowe przywileje, przyznane przez komunistyczny reżim. Zdaniem siedmioosobowego składu sędziowskiego, działanie takie miało przywrócić sprawiedliwość w wypłacanych świadczeniach emerytalnych, a także sprawiedliwość w aspekcie moralnym. Trybunał podkreślił, że skarżący podczas swojej służby pracowali w instytucji łamiącej prawa człowieka, dlatego decyzja o odebraniu im przywilejów była uzasadniona i zgodna prawem uchwalonym przez polski Parlament.

Mając to wszystko na uwadze, zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji trafnie uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i zgodna z obowiązującym prawem, w związku z czym apelacja, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

R.S.